

Den rettskultiverte verden kontra norsk rettsoppgjør

Av overrettssakfører SVERRE HELLIKEN

Nå i Kittelsen-jubileets tid kan det kanskje være på sin plass med en av hans festlige eventyrtegninger, som vi forestiller oss kunne ha følgende tekst: Det store etterkrigstrollet med tre boder: rettssvik, historieforfalskning og barbari. I forgrunnen biskop Berggrav med den dobbelte bunn.

I.

I. Norge var det eneste tysk-okkuperte land, som bygget sitt strafferettslige oppgjør etter krigen på eksile bestemmelser.

I det anerkjente Meyers Groszes Konversations Lexikon, 6. utg., anføres Exil som stilling til den, som ikke kan leve i sitt hjem, enten som følge av en landsforvisning eller en fri beslutning.

Den 26. august 1940 sier Kong Haakon i sin kringkastingstale til det norske folk: «Det er i visse kretser blitt påstått at min og Regjeringens avreise fra Norge har skapt vanskeligheter for landet og for dem som ble igjen. Jeg mener vi gjorde rett. Hadde vi blitt i Norge,

kunne de nåværende makt-havere ha tvunget oss til å akseptere alt det de ønsket.

Kong Haakon var fullt klar over at Norges krig var forbi og at det dreiet seg om frivillige på britisk side både for ham selv og de andre englandsfarere. Her er han blant sine britiske kamppfeller ombord på krysseren HMS NORFOLK

Det var for å unngå dette vi drog av landet — og vi hadde Stortingets vedtak å bygge på når vi gjorde det». (Sommerfeldt «Kong Haakon VII taler» (1947) s. 37).

Den 12. mai 1948 sa Kong Haakon til Churchill i Oslo: «Vi som var kommet til England etter at kampen måtte oppgis, etter at de (altså ikke «våre») allierte hadde meddelt oss at de ikke kunne fortsette hjelpen».

Det er således ingen tvil om at der for norsk konge og regjering forelå regulært eksil etter fri beslutning. Tysk okkupasjonsmakt henstillet til dem å bli i landet. Eksempelvis dansk konge, regjering og lovgivningsmakt ble hos sitt folk og varetok landets lovgivning og dets interesser under okkupasjonsmaktens kontroll, slik som folkerett og stortingsgiven lov (Landkriksregl. art. 43 i Norsk Lovtidende 1910, s. 500) bestemmer.

Det var i strid hermed at Høyesterett i R. M. B. nr. 3 for 1945, s. 6 betegner situasjonen som «en fordreven regjeringens lovgivning». Det gjør førstvoterende i sitt votum om at de eksile anordningers rettergangsorden av 16. februar 1945, som bl. a. opphevet juryen bare for «landssvikere», ble gjennomført «etter at den tyske okkupasjon av Norge var opphørt».

Domstolene i 1945 og senere var ikke oppmerksomme på eksilets betydning.

Faktisk — og dermed juridisk — mangler også selve det grunnlag rettsoppgjøret er bygget på. Dødsdommen for den unge Haaland 16. juli 1945 — unorsk som den

Fort. side 2

Fredens ambassadør

CHURCHILL TOK STANDPUNKT MOT HESS
OG FOR STALIN

Hess fotografert like før den dristige flyvning til England med sin lille sønn på skulderen. Senere har han ikke fått se ham igjen.

James Leasor: «Botschafter ohne Auftrag. Gerhard-Stalling-Verlag. Pris kr. 27,00 innbundet.

lyng». (Side 152).
Man kjente de tidligere tyske tilbud, iallfall de offisielle.
Fort. side 6

Fra DEUTSCHE WOCHENZEITUNG henter vi etterfølgende omtale av boken «Botschafter ohne Auftrag», som kan bestilles gjennom FOLK OG LANDS BOKTJENESTE. Omtalen er skrevet av Helmut Steinberg:

Da Rudolf Hess landet i England etter sin livsfarlige flyvning, var det engelske folk rede til fred som aldri før. Churchill hadde kjennetegnet stemningen, som hadde grepet selv de ledende kretser, slik at de som kjente stillingen best fryktet mest.

James Leasor skriver: «Hvis det dengang var blitt bekjentgjort at Hess var kommet med makt og fullmakt til å slutte en gyldig avtale, så ville denne etterretning ha spredt seg gjennom Storbritannia som ild over tørr

Hess for Nürnbergtribunalet, som dømte mannen som hadde satt livet inn for å gjenopprette freden for «sammensvergelse mot freden». Mens den hovedansvarlige for verdenskrigen, Winston Churchill satt hjemme i London og røkte sigar.

OLGA BJONER:

Tanker ved et årsskifte

Når det gamle år er slutt og det nye kommer, da går tankene gjerne både tilbake og framover. Tilbake til det som er skjedd, og med undring på hva som kan komme til å hende i det året en går inn i. Meget av det passerte er glemt, men enkelte ting har festet seg.

Som dette med president Kennedy. Det var et stygt mord, det må vel alle være enig i. Det er alltid vondt når et menneske i sin beste alder og med mange ting ugjort blir brutalt revet bort. En ting forbauset meg dog i forbindelse med den tragedien, og det var Gerhardssens uttalelse om at han hadde sett nordmenn som ikke felte en tåre ved en slektnings bortgang, men som gråt over Kennedy. Nå ja, det finnes jo unaturlige mennesker til, også i en statsministers nærhet. Kennedy var sikkert en flink mann, men så ble han jo også kraftig heiet frem av sitt eget folk og av andre, ikke minst av det norske. Amerikanerne er jo flinke til å forgylle sine presidenter, enten de fortjener det eller ikke, og det er ingen fare for at kommende presidenter skal mangle forgylning og heing.

Så er det statsråd Sivertsen, han forbauset meg og gledet meg i det, at han vil gå inn for å luke bort utenlandske ord som etter krigen har sneket seg inn i det norske sprog, ikke minst engelske uttrykk. Han bør da først gå til den institusjon som sokner til hans eget departement, Kringkastingen. Det går vel neppe en dag uten at det i intervjuer kommer ord som «vel» (på engelsk skrevet well). Intervjuobjekter er flinke i så måte. De begynner ofte svaret slik: Vel Enda verre er det når en sier væl med åpen æ, slik jeg hørte for en tid siden. Kunne statsråden også få bort alle disse e'er og æ'er som talen spekkes med, ja da ville sproget bli rent og det kunne bli godt å høre på radio. Jeg skal gi et eksempel på den sinnsvake måten det tales på både tidt og ofte: «Jege kanne ikke noe fore atte dete ikke ere slike some die sae». Jo, Sivertsen får nok å gjøre.

Andre ting som kommer frem i hukommelsen er injurier som avisene gjør seg skyldig i og blir saksøkt for. Nå er en blitt så terte-fin i så måte. Men det er ikke svært lenge siden tusener av oss ble injuriert på det skammeligste av avi-

sene. Dengang var det oss det gjaldt, vi ofrene for det vanvittige «rettsoppgjør». Pressen i 1945 og årene utover riktig gasset seg i å svine oss til. De vek ikke tilbake for grunnløse beskyldninger for ting de måtte vite var løgn. Da var avisene ikke redd for å bli trukket til ansvar for svine-riet sitt. Det er blitt slik at det kommer ikke an på hva som gjøres, men hvem som gjør det.

Så er det ungdomskriminaliteten som er blitt et alvorlig problem og volder store bekymringer. Hva kommer den av? Kan det tenkes at årsaken delvis ligger i dette å være barsk. Barske karer, ble idealet for ungdommen fra 1945. Gutta på skauen var barske karer, det har en fått høre ofte nok, de var helter, de kunne straffet myrde, stjele, røve og sprengte saker og ting i lufta. Nå kan en jo ikke lenger være barsk på den måten, barskheten må gi seg andre om enn liknende utslag. Eftersom krenkelse av liv og eiendom stod høyt i ry den gangen, kan det vel ikke være så farlig å praktisere det samme nå, å slå ned et menneske, å stjele en bil, å bryte seg inn og røve, det var jo slikt gutta på skauen ble helter og barske karer på. Hvem vet?

Og så vi ofre for rettssviket, har vi nådd lenger i retning av oppreisning? Dessverre ikke. Ennå hylter mange opp om landssvikere, det er kanskje ikke å undres over, når en vet hvordan folk blir hisset opp og får en forvrengt fremstilling av det som skjedde under og etter krigen. En osloavis offentliggjorde før jul en tentamenstil ved en høyere skole. Oppgaven var: Tanker foran et monument over falne fra den siste verdenskrig. Et avsnitt er verd å merke seg: «Tankene går uvilkårlig bakover i tiden, til tider da en klam hånd la seg over landet vårt og truet med å ta friheten fra oss. Tider som en ikke selv har opplevet, og derfor ikke har andre forutsetninger til å vite om enn hva som er blitt fortalt en, og det en selv har lest». Og her er vi vel ved sakens kjernepunkt.

Jøssingene har alle midler til rådighet for sin propaganda mot NS. De har skoler, radio, fjernsyn, film, presse, bøker, ja alt. Og dette settes inn for at folket helt fra barn av skal tro og tenke slik som de styrende vil det.

Og hva har vi? Jo, vi har

Diskriminering

Hr. redaktør!

De hadde nylig en leder om dette emne. De skal ha takk for den. Det var ord som fremdeles er på sin plass — og nødvendige. I høyeste grad. Her har regjering og Storting og nesten hele den norske presse en rørende omsorg for de diskriminerte i Sør-Afrika. Det får så være. Men de samme kretser driver fort vekk sin hets og terror og diskriminering mot tidligere NS-folk i eget land. De skrivende kan umulig forstå hvor umenneskelig og med hvilken urett de opptre. Snart 20 år etter verdenskrigens slutt er forholdet stort sett det samme.

Jeg selv arbeidet fra mine unge år helt til 1945 i postverket. I årene utover søkte jeg gjentagende ganger om å få arbeide i postverket igjen. Men helt forgjeves.

Efter meg blev ansatt en ny person i min stilling. Det gikk ikke mange måneder før den nye hadde gjort stort underslag. Men intet ble gjort mot den skyldige, det hele ble dysset ned av postverket. Hva er det som gjør at slikt kan skje? Selv var jeg av de såkalte små syndere.

Jeg tror det ganske enkelt er sviakt i det kulturelle grunnlag hos de styrende. For hva slags kultur er det som gjør det mulig å drive slik terror mot massevis av det beste menneskemateriell vi har i vårt land?

Jeg spør meg selv hvor presteskaperet står i dagens situasjon. Det ser ut som prestene godtar den åndelige og materielle terror som drives. Men så var da også selveste Berggrav læreresterten. Biskoppene hadde nylig fellesmøter i Oslo. Hva snakket de om? Jo, de snakket om Sør-Afrika og om seksualitet. De tok ikke opp problemet som i dag er det mest brennende i vårt land. De følger parolen: Ro omkring «rettsoppgjøret». Men det blir ikke ro omkring «rettsoppgjøret». Ikke ennu.

Bj. R.

en eneste avis «Folk og Land». Uten den ville vi stått hjelpeløse overfor løg- nen og bedrageriet. Derfor må vi sørge for at bladet kan fortsette. La ikke økonomiske vansker knuse det, det må leve for vår skyld. Hvor hadde vi stått i dag uten det? Jeg vil ved dette årsskifte be alle som har noen kroner å avse å gi bidrag til bladet. Hver krone teller sikkert. Det vil bli en ulykke, ja en katastrofe, dersom det må gi opp. Hvem

Den rettskultiverte -

Forts. fra side 1

første dødsdom på ca. 80 år og uten hjemmel i straffeloven av 1902 — ble fattet som enstemmig av 7 lagmannsrettsdommere. Høyesterett forkastet anken med 9 mot 2 stemmer, dog således at også disse 2 dissenterende var enig i grunnlaget, nemlig at Høyesterett måtte eller kunne holde seg til de provisoriske anordninger fra norsk eksilregjering. Senere dommer har holdt seg til den dommen. Likeså U. K. av 1945.

Vår professor i folkerett, Frede Castberg skriver i «Norge under okkupasjonen» (1945) s. 49: «Innbyggerne må adlyde okkupasjonsmaktens bestemmelser innen Haagreglementet ramme. Men landets lovlige regjering er på sin side avskåret fra å gi bindende direktiver for innbyggerne i landet, for så vidt angår deres forhold i det besatte område». Professor Skeie nevnte det samme i «Landssvik», som også utkom i 1945. Jeg tillater meg å sitere fra den verdenskjente britiske Oppenheim «International Law» 7. utg. II, s. 616: «Okkupasjons disposisjoner i henhold til art. 43 er legale («legitimate acts»)».

Art. 43 er, som nevnt i Norsk Lovtidende for 1910 side 500 en del av annen Haagerkonvensjon, vedtatt av Stortinget. Folkeretten var allerede i 1902 i vår straffelov § 14 fastslått som en integrerende del av vår strafferett. Art. 43 bestemmer etter uttalelsen i art. 42 om hva der faktisk er et okkupert område, at «den lovmessige magt» (den hele, ikke en del) «er gått over til okkupasjonen». Okkupasjonen skal dog som regel respektere: «de love, som gjælder i landet».

I lagmannsrettsdommen heter det at «hele landområdet ble okkupert». Altså total okkupasjon. (R. M. B. nr. 2 for 1945 s. 9).

Lovgivningsrett til en eksilregjering strider følgelig

skal så trekke sannheten frem i lyset? Vi må gå inn i det nye året med det faste forsett, at det skal ikke stå på meg, jeg vil støtte vår egen avis så langt jeg kan.

Tilslutt: Det var en som sa for nær to tusen år siden dette: Det er bedre at ett menneske dør, enn at det hele folk skal gå til grunde.

Omskrevet i dagens situasjon: Det er bedre at én folkegruppe lider urett enn at de virkelig skyldige skal straffes.

mot både internasjonal rett og norsk rett. Den tilligger okkupasjonen.

Oppenheim fortsetter s. 616: «Dette (at okkupasjons disposisjoner er legale) må ikke bli ignorert av den legitime regjering etter at den igjen har tatt territoriet i besittelse».

Der er følgelig ingen plass for det «heimelaga» resonnement om at de eksile bestemmelser trer i kraft etter okkupasjonen. Samtidig med opphør av tysk okkupasjon inntrådte forøvrigt alliert okkupasjon iflg. avtaler av 16. mai 1944 med de tre allierte, Storbritannia, U.S.A. og Sovjet, hvorved det i pkt. 1 gis «øverstkommenderende for den sovjetrussiske styrke — det høyeste ansvar og den høyeste myndighet» inntil han iflg. pkt. 2 underretter norsk regjering om delvis overtagelse av sivil administrasjon.

Sovjet okkuperte Finnmark allerede 25. oktober 1944.

Det var tilsvarende bestemmelser for de to andre allierte som okkuperte Norge fra 8. mai 1945 etter at de ved en britisk arméstab overtok områdene fra tyskerne som samtidig kapitulerte 8. mai 1945. (Hubatsch: «Norwegische Geschichte» (1963) s. 291).

Dette rettsforholdet etter avtalene 16. mai -44 kan man lese om i «Overenskomster» (1950). Etter pkt. 5 bestemmes når «norsk lov» kommer inn. Inkompetente eksilbestemmelser var der selvfølgelig ikke tale om. Men pkt. 17 i Sovjet-avtalen setter ikrafttredelsen til 16. mai 1944, og befrielsen skjedde i alle 3 overenskomster ved de allierte. De norske militære som var med ved befrielsen var iflg. pkt. 6 «underlagt alliert sjømilitær, landmilitær eller luftmilitær rett». Det var følgelig norske frivillige allierte soldater.

Høyesterett misforstod således i 1945 i Haalandsaken situasjonen da den skrev om eksil lovgivningsmakt: «Denne ekstraordinære myndighet måtte Kongen ha for å kunne lede Norges deltagelse i krigen og forberede frigjøringen». Det var et mislykket forsøk på å gjøre det ønskelige til det faktiske.

Dette at en eksilregjering ingen lovgivningsmakt hadde når et «område» er okkupert eller et land — slik som

Forts. side 7

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Oppgjør for patriotismen

Det er brann i rosenes leir igjen, for det later til å være noen som ikke fikk være med da makten og æren ble delt mellom alle patriotene etter at tyskerne hadde kapitulert.

Når en leser de daglige nekrologer og jubileumsartikler av enhver art, så skulle en tro at noe slikt var utelukket, for ikke nok med at alle har vært slike framifrå og ukuelige patrioter enten ute eller litt mere stillferdige her hjemme, men de har også som seg hør og bør fått gode renter av den patriotiske innsats, noe en lett kan overbevise seg om ved å gå de ledende menn i samfunnet av i dag litt nærmere etter i sømmene.

Det er nemlig ikke bare om det kommunistiske parti en kan si som Wyller i sin bok «Frigjøringspolitikk» at «fra en obskur førkrigstilværelse — — — var det nå modnet til voksne dimensjoner, anerkjent som en maktfaktor av alle.»

Vi legger ikke skjul på at disse tanker slo oss meget sterkt da vi i dagspressen ble behørig presentert for levnetsløpet til den nye fylkesmann i Akershus av Gerhardssens nåde John Lyng. Han drev såvidt vi forstår en liten melkebutikk av en saksførerforretning før krigen og prøvet å skaffe seg en posisjon gjennom allehånde politiske sprell, blant annet i Mot Dag. Under okkupasjonen, eller «krigen» som han selv kaller det med samt sitt Høyreparti, kjempet han modig på et kontor i Sverige, hvorefter han vendte tilbake med de nye okkupanter og stillet seg til disposisjon som statsadvokat i landssviksaker. Det var naturligvis ikke alle jurister som direkte ville engasjere seg i uretten på den måte, selv om de ellers holdt kjeft til den. Og således stod da det nye rettsamfunnet i gjeld til herr Lyng, spesielt etter den mønstergyldige innsats i saken mot Rinnan og hans folk. Herr Lyng kunne hurtig innkassere belønningen. Han ble lagmann, han ble stortingskandidat, han dumpet igjennom, men ble flyttet til en sikker krets, han ble den store Høyrefører, og han ble til og med statsminister i den mest tannløse regjering landet har hatt til dags dato.

Så si ikke at patriotisme ikke lønner seg slik rent generelt sett. Bare spør folk som Terje Wold, Einar Gerhardsen og alle de andre brukne-gevær-patriotene, som i dag velter seg i maktens hynder og snart har tatt hånd om alt vi tjener og dermed gjennomført det kommunistiske samfunn uten at noen av de såkalte borgerlige partipolitikere har merket det aller minste.

Men, som sagt. Det later til at det er noen som ikke slapp til det store grøtfatet, og det var de frivillige som kjempet på engelsk side etter at Norge hadde avsluttet sin krig, eller rettere sagt de av dem som gikk med marskalkstaven i sitt tornister: «krigsbefalet», som det så stolt heter.

Nå burde vel disse engelske frivillige i og for seg være vel fornøyet når de sammenlignet seg med de frivillige på tysk side, som virkelig kjempet i årevis der hvor slagene flammert som verst. Men så er det dette med «seirherrenes rett», som et norsk juridisk professorlys doserer som rettesnor for et rettsamfund, og i alt sitt grufulle tap så vant jo England tross alt rent formelt.

Og «krigsbefalet» er altså ikke fornøyet. Herrene ble hverken generaler eller admiraler, for ikke å snakke om marskalk, og så har da klagene strømmet flittig i snart tyve år. Nå forleden slapp klagerne til og med frem på fjernsynskjermen og beklaget seg. Den berømmelige Shetlands-Larsen fortalte at han ikke engang fikk beholde sin løytnantspatent i marinen fordi han ikke hadde eksamen i navigasjon! Vi skulle ha gjort opprør i 1945, sa han. «Opp-

Dagbladjournalist vil
måle seg med
professor Unstad

Det var å vente at den norske utgaven av den norsk-amerikanske professor Lyder L. Unstads vitenskaplige arbeide om Vidkun Quisling ville virke som salt i sure øyne hos DAGBLADET. De resultater professor Unstad kom til stemmer nemlig ikke med DAGBLADET's oppskrift, og så slipper da bladet til en Jan Eklund, som synes «det er høyst ubegripelig at et amerikansk universitet i vitenskapens navn kan slippe ut et slikt makkverk». Det er mulig det er vår feil at vi ikke vet hvem denne norske kapasitet Jan Eklund er, som så freidig drar i felten mot amerikanske universiteter og mot en ansett norsk-amerikansk vitenskapsmann, men vi finner ham oppført i telefonkatalogen som journalist i DAGBLADET, så da er vel de vitenskapelige kvalifikasjoner i orden.

Ellers har samme herr Eklund ved hjelp av litt sitatfusk virkelig funnet en liten knagg å henge sin toppelue på. Han slår fast som bevis på Unstads «uefterrettelighet» at han i årene fra 1949 til 1959 da han arbeidet med sin avhandling ikke skal ha hatt full oversikt over hvor mange norske medborgere makthaverne fikk avlivet under det såkalte rettsoppgjøret. Han oppgir 38 dødsdommer, mens det virkelige tall skal være 30. Det er riktig at det var 30 dødsdommer over nordmenn, men dertil kom 15 over tyskere. 38 dommer ble eksekvert, og det er det Unstad oppgir. Hvilken betydning dette ellers måtte ha for Unstads historiske vurderinger av Quisling og Nasjonal Samling vet alene DAGBLAD eksperten Eklund.

Men det som visst har rystet herr Eklund og hans blad mest er at Unstad peker på at det var «henved ett hundre tusen andre av Quislings tilhengere (som) ble skadd, mishandlet i fengsel og fratatt sine pengemidler og borgerlige rettigheter.» Vi går ut fra at normale mennesker forstår at Unstad ikke hermed har ment å påstå at alt dette har vederfares hver eneste en av de «henved ett hundre tusen.»

Og når herr Eklund anfører som bevis på Unstads uefterrette-

rør rett og slett. Men hvem tenkte vel den gang på hvorledes det skulle utvikle seg for krigsbefalet?»

Det er mulig at ubelønnet patriotisme er et anstendig grunnlag for «opprør rett og slett», eller høyforræderi som straffeloven kaller det, så en får bare være glad for at ikke mennene på den politiske front, med herrene Lyng og Terje Wold i spissen, har hatt samme grunn til opprør som Shetlands-Larsen og hans feller, for når alt kommer til alt tror vi maktglade partipolitikere er farligere enn det såkalte krigsbefal.

HAR SITT ÅRSMØTE I Lærerinnelagets Hus, Peder Claussønsgate 4, Oslo lørdag 22. februar kl. 12. Adgang

for alle som har betalt medlemskontingent eller stønad i 1963 eller 1964. — STYRET møter samme steds kl. 10.

Foruten den vanlige dagsorden med årsberetning, regnskap (for 1962 og 1963), valg m. v. vil overrettsakfører Sverre Helliksen redegjøre for den aktuelle situasjon foran Stortingets nye behandling av «rettsoppgjøret» og i lys av pågående rettssaker.

Melding om saker som ønskes satt opp på dagsordnen til møtet må være sekretariatet ihende senest 18. februar.

Arbeidsutvalget

lighet at «det norske landssvikregister viser at ca. 20.000 norske nazister fikk sakene sine avgjort ved dom, mens 28.000 vedtok forelegg, så tillater vi oss å sitere fra «Om landssvikoppgjøret»:

Dømt til døden	30
Dømt til frihetsstraff	17.000
Dømt til annen straff	3.450
Forelegg på frihetsstraff	3.120
Forelegg på annen straff	25.180
Påtaleunntatelse	5.500
Henlagt etter bevisets stilling	37.150
	92.805

At de her nevnte ble rammet av «rettsoppgjøret» kan vel ingen godt benekte, så meget mere som en stor del av dem som fikk påtaleunntatelse eller fikk sakene henlagt først hadde vært innom fengsler og konsentrasjonsleire, hadde fått sine hjem herjet av pøblen og har fortsatt å være diskriminert til denne dag. I tillegg kommer så de hustruer og barn som ble rammet — og det ikke minst hårdt — ved at forsørgerne ble puttet i konsentrasjonsleir og plyndret for både formue og eksistensgrunnlag.

Så vi tror nok det må skarpere krutt til for å gjøre det av med professor Unstads arbeide.

*

Unstads bok «Sannheten om Vidkun Quisling» sendes Dem portofritt mot overføring av kr. 9, til FOLK OG LAND, postgjøro 164 50, Oslo.

Tungtvannslegenden
nok en gang

VG har fremdeles i behold sin ungdommelige «frigjørings»begeistring og forteller så sent som for en ukes tid siden i tekst og bilde om den

nye «tungtvannsfilm» som engelskmennene nå skal forsøke å lage business på. Først drev både produsentene og VG stor reklame med at fyrstinne Grace av Monaco skulle spille hovedrollen, men hun sa som rimelig kan være nei takk til den tvilsomme ære, så nå har man isteden fått fatt i «det tyske stjernesuddet» Elke Sommer, beretter den godt underrettet norske avis.

Så godt underrettet synes bladet dog ikke å være at det kan fortelle sine lesere at FOLK OG LAND nå har fått det aller beste følge etter at vi har hevdet i årevis at hele tungtvannssaksjonen var den rene svindel og uten noen som helst betydning for krigen. Det finnes altså overhodet ingen undskyldning for mordene på norske kvinner og barn på Tinnsjøen, begått av norske agenter i britisk tjeneste og senere berømmet i bøker, artikler og filmer.

Det vi sikter til er en fjernsynsutsendelse i svensk fjernsyn «Atombombens historia», hvor en rekke av verdens mest kjente atomforskere, amerikanske som tyske ble intervjuet og hvorunder det ble slått fast (og understreket av hallomanen) at tyskerne overhodet ikke forsøkte å lage noen atombombe under krigen, at de ikke var istand til å gjøre det engang og at hele den norske tungtvannssaffæren var «en beklagelig misforståelse».

Ingen norsk avis har nevnt dette tiltross for at iallfall mange av dem er vel vitende om den svenske utsendelsen.

ÅRSMØTE I A/FOLK OG LAND

holdes på kontoret i Kierschows gt. 5, Oslo fredag 28. februar kl. 12.

Til behandling foreligger regnskap for 1963, valg m. v.

Andelshavere innkalles til å møte personlig eller med skriftlig fullmakt til en annen andelshaver. Fullmakt kan eventuelt sendes til styrets formann, Olaf Holm eller redaktør Melsom. Brev med fullmakt kan adresseres til avisens adresse, postboks 3214, Oslo.

Det er tilstrekkelig å skrive: «Fullmakt for x x x x til å møte for meg på FOLK OG LAND's generalforsamling februar 1964» samt underskrift.

Jeg var

Mussolinis hemmelige agent

IX.

De leter etter en 25 årig kvinne

Det lykkedes meg med hell å utføre alt jeg hadde fått i oppdrag. Imidlertid gikk dagene. Det var 1. september. Det var 14 dager jeg nå hadde vært ute på oppdrag, og jeg måtte nå vende tilbake. Men tanken på å rømme hjemmefra igjen og atter gjøre mine foreldre fortvilte, nå som de var så sikre på å beholde meg, var nesten uutholdelig. Men det var intet å gjøre ved det. Nordpå fortsatte mine venner å kjempe og for intet i verden ville jeg bryte min ed.

5. september 1944 om morgenen mens mine foreldre ennå sov, listet jeg meg lydløst ut av huset. Jeg valgte denne tid på dagen, da jeg aldri ville ha klart å gå min vei med en likegyldig mine akkurat som om jeg skulle komme tilbake igjen til middag eller til aftens.

Jeg gikk gjennom byen og kom til Ponte Milvio og tok så Via Cassia. Jeg hadde lagt igjen en lapp på rummet mitt, hvor jeg sa at det ikke ville nytte å eftersøke meg for jeg befant meg alt i R. S. I.

De trodde på det og eftersøkte meg ikke, og godt var det ellers hadde jeg fått den allierte konspirasjonsefterlysning etter meg. I disse dagene var de alt på sporet etter meg, noe jeg fikk vite da jeg ble fanget. De allierte mordagenter hadde fått vite om en fascistisk agent som arbeidet i Nord-Italia, og at navnet var Teresa Bombazzi, uten

at de kjente til at det ikke var mitt virkelige navn, men det jeg hadde antatt. Da de dessuten var sikre på at det dreiet seg om en ung dame på 25 år, falt det dem ikke inn at det kunne være meg.

Av CARLA COSTA

Tilbakereisen gikk bra, iallfall så langt som til Florenz. Lange strekninger kjørte jeg på amerikanske lastebiler. Men vanskelighetene begynte etter Florenz. Det dundret av kanonskudd hele tiden

og det ble sagt at det var kamp i Pistoias gater. Jeg tenkte derfor at det var best å ta Prato og derfra gå nordover fjellene. Det tok veldig på kreftene. Disse tyve kilometrene ble meget mere anstrengende for meg enn de flere hundre jeg hadde tilbakelagt mellom Rom og Florenz. Jeg kom til Prato med utslitte sko og sårbenet. De allierte hadde ikke nådd den lille byen ennå, så den var i hendene på partisanene. Hva skulle jeg gjøre? I den tilstand jeg var kunne jeg umulig gå lenger opp i fjellene for å lete etter de tyske forpostene.

Jeg hadde intet annet valg enn å gå til partisanenes «frihetskommité» og dikte opp en sørgelig historie om at jeg var forfulgt av tyskerne! Partisanene på sin side sa at de var meget glade over å kunne hjelpe meg, som for dem var det første nazi-fascistiske offer de hadde truffet på. De lot meg komme inn i nok et kontor, skrev ned navnet mitt o.s.v. i en flunkende ny protokoll og gav meg 50 lire. Så fulgte de meg bort til et nonnekloster, hvor en lege forbant bena mine og en nonne gav meg nye bløte tøfler. Jeg overnattet der.

Morgenen etter, 12. september, begynte jeg å se meg om for å kunne fortsette min vandring. En kunne aldri vite om ikke lykken plutselig vendte meg ryggen. Jeg benyttet meg av at alle gjestene på grunn av den kvelende varmen gikk for å hvile etter middagen klokken 12 og dro min vei. Fra det øyeblikk tok jeg fatt på en marsj som varte uten opp-

Fort. side 8

FOLK OG LANDS MINNEALBUM :

Falt i øst i kampen for Europa

45.

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager

i 1945

«Fangene kan bære likene, dere behøver ikke å streve selv», sier en av politifolkene godmodig.

«Jeg må først se etter om det er noe nytt hos mine to sjefer», og fru Pecha forsvinner ilsomt. «Javel, det der kjenner vi til», småler vaktmannen. «Kaste opp, må hun».

Den kvinnelige sekretær smutter som en mus opp trappen. Nå kommer det verste. Hun må snakke med Reumann, hun må forberede henne. Men hvorledes?

På gangen hvor selle nummer seksten befinner seg har bare en gammel vaktmann tjeneste. Glad går han fru Pecha imøte. «Nå, endelig! Reumann har spurt etter Dem minst hundre ganger. Og det er en mann her.»

«En mann? Hva for en mann?»

«En jøde fra Theresienstadt. Han ville snakke med Reumann om hennes søster, som angivelig er hans kone. Men jeg visste ikke om jeg skulle la ham snakke med henne eller ikke. Hva mener De, fru Pecha? Tjeneste er tjeneste, men en jøde er idag en stor herre».

Fru Pecha tenker seg om lynsnart. En mann, Helenas svoger, det hadde hun ikke regnet med. Hvis den blonde Helena blir bortført og jøden så får besøkstillatelse, vil han lage bråk hvis hun er

forsvunnet. Foreløpig er det viktigste dog å få snakke med Helena.

«Jeg må inn til Reumann hvorledes det nå er, det er derfor jeg er kommet», sier hun til slutt så likegyldig som mulig. «Jeg kan ikke finne nøkelen til kleskapet mitt og har forskjellige viktige dokumenter oppbevart der. Kunne De få Reumann ut her?»

«Ja, selvfølgelig!»

«Nei, vent litt», holder fru Pecha ham hastig tilbake. Hun tør ikke forlate korridoren sammen med Helena, absolutt ikke, ellers ville man ubetinget sette henne i forbindelse med bortførelsen. «Kan De selv bringe Reumann til kontoret mitt om fem minutter? Jeg må nemlig først nok engang innom en av de såkalte politipresidenter».

«Godt, fru Pecha. Om fem minutter er jeg nede hos Dem med Reumann. Men hva skal jeg gjøre hvis hun ennå ikke skulle være tilbake når — —»

«La henne bare ganske enkelt bli hos meg og drei nøkelen om i låsen utvendig».

«Skal bli, men Reumann vil neppe stikke av. Hun skal nemlig unntar oss sagt reise vekk med kommissar Hora imorgen tidlig eller i kveld. Som sekretær!» Han ler forslagent og blunker til fru Pecha. «Smak har han, den banditten, det må man lade ham!»

Fru Pecha ler adspredt og skynder seg vekk. Forhåpentligvis vil hun ikke måtte lete for lenge etter den blonde. Han vil best vite hva en skal gjøre med jøden.

Richard står rådløs på avsatsen mellom tredje og fjerde etasje og ser på haugen med døde som ligger stablet opp som vedstykker. Fire tyskere, eldre menn, venter i givaktstilling på ordrene hans og skotter begjærlig på den brennende sigaretten hans. «Ja, sukker han til slutt. «Først må de døde sorteres. Menn til høyre, kvinner til venstre, og barna bortenfor». Det gjelder å vinne tid. Sjefen, som han fremdeles kaller Martin, vil ikke kunne bringe kvinnen ut i en håndvending. Fangene sleper likene frem og tilbake, det er fullstendig overflødig, men — —

«Når herren har røkt ut, går det an å be om stumpen?» hvisker en av de fire tyskere underdanig. «Vi har ikke spist noe siden lørdag, så hvis man i det minste hadde stumpen», slutter han engstelig og farer sammen da Richard hever hånden. Han vil imidlertid bare gi ham den halvrotte sigaretten.

(Fort. s. 8)

KONRAD SUNDLO:

DET ULYKKSALIGE FN

NYE GLIMT FRA ORGANISASJONEN SOM DIRIGERES AV UNDERUTVIKLEDE NASJONER

.Fredsinnsåts av FN i Kongo

Engang sa representanten for den kulturbærende rase med stolthet:

«Jeg er en hvit mann!»

En følelse som løftet ham fri fra livets vanskeligheter og holdt ham oppe. Dengang en robustere type av hvite menn enn nu gikk ut over verden og var dens skjebne.

Nu er det anderledes. Den robuste type er borte og er blitt avløst av den pjattende medborger som skaffet oss «De Forente Nasjoner» der ble utbasunert som organisasjonen der skulle skape himmelske tilstander her på jorden. I steden er det blitt akkurat det motsatte. Vi opplever atter lanseknektenes tid, med vervede leiesoldater, krig og spetakkel nær sagt overalt.

Og alt dette er den hvite manns skyld, hans mangel på rasestolthet, hans skakkjorte forståelse av hva begrepet demokrati innebærer. Uten å tenke seg om, lett og ubesværet bestemte han at alle stater skulle kunne tas inn som fullverdige medlemmer i FN, også negerstammer som nettopp var krøpet frem fra jungelen. I de hvites land får en tyve års ungdom som kan lese og skrive og med mange års skolegang bak seg ikke tillatelse til å delta i offentlige valg fordi han ikke ansees for moden nok. Men negrene, der vanligvis karakteriseres som store barn, får i FN anledning til å drøfte og avgjøre de største problemer og på like fot med og med like stemmerett som den de hvite kulturnasjoner har. Og da FN som alle demokratier har misforstått demokratiets grunntanke og derfor ikke veier, men teller stemmene, og da tallet på underutviklede land stadig øker, mens de hvite kulturstaters antall er noe nær konstant, er verden nu drevet derhen at de underutviklede og farvete nasjoner har flertall i organisasjonen. Legg bare merke til at FN ved starten i 1945 talte 51 stater, hvorav de aller fleste hvite, mens tallet nu er 113, hvorav bare de færreste er hvite.

De som startet FN var øyensynlig ikke oppmerksom på at underutviklede folkeslag er takknemlige objekter for kommunistpropagandaen. Denne erkjennelse er først kommet senere, idet både amerikanske blade og en mann som general Mark Clark har betegnet FN som en eneste spionasje- og infiltrasjonssentral for Sovjet. Å håpe på FN som forsvarsmiddel mot Moskva, kan derfor ikke tas alvorlig, sier de. (Peter Kleist: Chruschtschow 50 km. vor Hamburg. Side 106).

Et lærerikt bevis på hva FN nu er sunket ned til, er organisasjonens behandling av den portugisiske banditt Enrique Galvao der i 1961 kapret det portugisiske passasjerskip «Santa Maria».

Et lærerikt bevis på hva FN nu er sunket ned til, er organisasjonens behandling av den portugisiske banditt Enrique Galvao der i 1961 kapret det portugisiske passasjerskip «Santa Maria».

Efter fullbragt dåd rømte han til Brasil, mens hans lands domstoler fant ham verdig til 24 års hårdt tvangsarbeide for drap og sjørøveri.

Denne mann ble like før jul innbudt til New York av FN som ønsket å høre et foredrag av ham om stillingen i Portugals kolonier. Det var naturligvis negerstatene som stod bak invitasjonen, da de regnet med at Galvao ville bli et kraftig vitne for deres sak. Han er jo kommunist og hater oppriktig Portugals fremragende leder Salazar, som med diktatorisk myndighet har hatt makten i Portugal siden 1932 og hindret at staten gikk i oppløsning og ble kommunistisk. I steden har han bragt orden i landets finanser og gjort det så sterkt økonomisk at Portugals valuta er hård valuta i likhet med amerikanske dollars og vest-tyske mark. Salazar er med andre ord en mann som er inderlig forhatt av kommunister og demokrater, så FN kunne altså regne med at Galvao ville komme til å rakke ned på Salazar og sitt portugisiske fedreland, til glede for niggere og deres vanartede hvite venner. FN bad ham derfor komme, og han innfant seg også. Og talte —

Der hørtes imidlertid en skurrende mislyd i den kameratslige idyllen, idet Portugals ambassadør i USA henvendte seg til den amerikanske regjering med krav om å få den politiske og kriminelle forbyrter Enrique Galvao utlevert! Et meget berettiget krav som holdt for alle retter. Situasjonen var derfor en stund meget pinlig både for USA og FN. Men heldigvis klarte Galvao

Fort. side 8

«Norgesvennen» W. Churchill

OG DE BRITISKE RAIDS MOT NORSKEKYSTEN

«Sandefjords Blad» er fornærmet over at «Folk og Land» drister seg til å drysse endel sannhetskorn om Winston Churchill, denne såkalte Norgesvenn.

Dessverre for «Sandefjords Blad» er artikkelen uangripelig, så bladet hadde ikke annet våpen tilbake enn å benevne sannhetskornene som «skyllebøtter» formentlig fabrikkert av «Folk og Land». Vi tidligere N.S.-folk er jo såre vant til at våre politiske motstandere eksellerer i å gjøre hvitt til sort, så det er helt i stil med ordet «skyllebøtter». Især når deres store kjærlighet W.C. skal beskyttes, omenn forgjeves, som i dette tilfelle.

«Det Norske Forsvars Krigshistoriske Avdeling» har hittil utgitt fire større bind. Bind nummer 4 utkom i 1963 og orlogskaptein E. A. Steen står som forfatter. Det utkom på Gyldendals forlag og heter «Marinens operasjoner fra baser i Storbritannia.»

Det er interessant lesestoff. Vi får i den bekreftelse på at admiral of the fleet, Sir Roger Keyes ble løst fra sitt verv som oppgitt i artikkelen i FOLK OG LAND og etterfulgt av lord Louis Mountbatten den 18. mars 1942, altså etter angrepene på Lofotøyene julen 1941. I angrepet på Vågsøy deltok krysseren «Kenya» 8 000 t., jagerne «Onslow», «Oribi»,

«Offa» og «Chiddingfold», samt to troppetransportskip og en undervannsbåt. Landstridskreftene besto av britiske kommandosoldater og en liten avdeling spesialutdannede norske frivillige: seks offiserer og 27 korporaler og menige under kommando av kaptein Martin Linge. I alt 51 offiserer og 525 underoffiserer og menige. Landstridskreftene stod under kommando av brigader Haydon. Sjøstridskreftene stod under kommando av kontreadmiral H. M. Burrough.

Under disse kamper på Vågsøy julen 1941 ble i alt 96 bygg ødelagt eller skadd. Medregnet skader på løsøre og varelagre plus en snurpedamper m. v., ble skadetaktstbeløpet noe over 4 millioner kroner. Under kampene ble 98 tyskere og 3 medlemmer av Nasjonal Samling tatt tilfange. Dessuten fulgte 77 norske frivillige med tilbake til England.

Operasjonen på Vågsøy, kalt «Archery», «var etter britisk oppfatning meget vellykket».

Disse radiene ble altså utarbeidet av admiral Sir Roger Keyes som en kompensasjon(?) fordi han ikke fikk sette sine utdannede kommandotropper inn annetsteds (kfr. artikkelen om WC i FOLK OG LAND nr. 32, 1963). Norske offiserer i Storbritannia hjalp ham under planleggingen, bl. a. ved å utpeke de beste angrepsmålene. Men den norske regjering i London ble ikke underrettet om, — eller forelagt planene for — operasjonen.

I bokens kapittel 6 er det fortalt at den norske regjering var meget misfornøyd

Fort. side 7

Sjørøveren, kaptein Galvao fotografert ombord på «Santa Maria».

Britisk strandbugg i Lofoten bak Londonregjeringens rygg. Fangne NS-folk bortføres til England.

Fredens ambassadører

Forts. fra side 1

sielle tyske fredsoffensiver. Også ryktene om en forestående preventivkrig mot Sovjetrussland kunne øke den engelske fredsberedskap. — Tyskland ville da bli opptatt i mange årtier i østen og ville som ryggdekning ha søkt vennskapet med vesten, fremforalt med England. Leasor understreker, at hvis Churchill hadde godtatt fredstilbudet, så ville «Russland for første gang i historien blitt overvunnet. Legenden om kommunismens usårighet og uovervinnelighet ville ha vært borte for en generasjon, kanskje til og med for bestandig». (Side 173). Dermed ville samtidig det engelske verdensrike være befriet for alle farer. — «Storbritannia ville som før kontrollert det mektige verdensrike — —» (Side 173).

Hvorfor hadde Churchill kalt og stivt avvist denne største sjanse for imperiet? I sitt vanvittige hat var han ikke bare rede til å prisgi livsviktige posisjoner for det britiske verdensrike til USA, han vek heller ikke tilbake for å utlevere det europeiske fastland til stalinismen. Hans spekulasjoner omkring den tysk-russiske krig kunne bare ført til følgende resultat: Enten lykkedes det Hitler å beseire Stalin, da ville forhandlingsposisjonen for en tysk-engelsk fred være meget dårligere enn før. England ville da stå overfor sitt eget «Unconditional surrender», sin betingelsesløse kapitulasjon. Eller også lykkedes det Sovjetrussland med engelsk og amerikansk understøttelse å beseire Tyskland, da var bolsjevismens fremmarsj til Rhinen, kanskje til Atlanterhavet ustoppelig.

DEN SISTE SJANSE

Det var Churchills alternativer til Hitlers fredstilbud. Han hadde bestemt seg for Stalin. Allerede 3. april 1941, fem uker før Hess' Englandsflyvning, advarte Churchill den bolsjevikiske diktator mot et tysk angrep.

For Englands sanne interesser var det fåfengt spørsmål om Hess bare hadde våget flyvingen inn i den fiendtlige leir for å holde ryggen fri for Tyskland under sammenstøtet med Sovjetrussland. Med eller uten den tysk-russiske krig ville han i alle tilfeller vennskap med England og dermed opprettholdelsen av, ja redningen for imperiet. Hess var fast bestemt på å «hugge over den gordiske knuten til denne ulykkelige forvikling» og

tvinge igjennom freden med England lenge før de første tegn på et tysk-russisk sammenstøt. Man kan til og med anta at det slett ikke ville ha kommet til noen krig mot Sovjetsamveldet hvis forslagene om å ende krigen i vesten gjennom fred med England, var blitt antatt. Aldri ville da Molotov i november 1940 ha kunnet våge å risikere sine for Riket livsfarlige utpresningsforsøk. Den røde hær ville da neppe ha oppmarsjert ved den tyske østgrense i dette provokatoriske omfang og ville ikke ha truet de for Tyskland livsviktige rumenske oljekilder.

Om nu Hess har visst om de tyske offensivplaner mot østen eller ikke, så er det betydningfulle om han har ment at Churchill kjente disse planer. Bare hvis det engelske krigsparti ikke visste om en forestående tysk-russisk konflikt, kunne et siste fortvilet forsøk på å slutte fred med England ha noen mening. Hess synes altså å ha antatt at Churchill ikke hadde fått kjennskap til det.

Leasor siterer i denne sammenheng en viktig uttalelse av Hess' sekretær, som skrev det brev som Hess lot overgi Hitler: «Jeg kan dog med all bestemthet forsikre at det ikke med et ord ble nevnt Sovjetsamveldet eller om å holde ryggen fri for en annen front». (Side 223). Det stemmer nøye overens med hva Nürnberg-forsvareren dr. Seidl slo fast: «Som det fremgår av bevisopptaket hadde anklagede Hess fattet beslutning om denne flyvning allerede i juni 1940, og det umiddelbart etter Frankrikes kapitulasjon». (Side 225).

Leasor skildrer Hitlers siste forsøk på å avslutte krigen med England for enhver pris. Etter Frankrikes nederlag svarte Ribbentropp den italienske utenriksminister grev Ciano, at Tyskland ikke ville fortsette krigen men ville «fred». Men Churchill erklærte 18. juni i Underhuset at den britiske regjering ville «kjempe videre under alle omstendigheter». Over Sverige ble det gjort fredsforsøk. Forgjeves! Selv Vatikanet formidlet over Sveits et fredstilbud. Churchill svarte med et dokumentnotat til sin utenriksminister Halifax: «Jeg håper det ble gjort den pavelige Nuntius klart at vi ikke ønsker noen sonderinger av fredsforholdelser med Hitler og at det er strengt forbudt for alle våre agenter å be-

fatte seg med slike tilbud». (Side 45).

Som eneste svar lot han 3. juli 1940 den tidligere forbundsfelle, den franske flåte skyte sammen i Oran og myrde tusenvis av franskmenn. Hitler ventet likevel tolv dage. Så appellerte han nok engang til England i Riksdagen: «Churchill burde tro meg en eneste gang når jeg forutsier at et stort verdensrike vil bli ødelagt — et verdensrike som jeg ikke har hatt til hensikt å ødelegge eller bare å antaste — — Jeg ser ingen grunn til at krigen må fortsette». (Side 45/46)

Fra adjutantens erindringer siterer Leasor denne erklæring av Hess: «Adolf Hitler vil et sterkt England. Det er grunnen til at han ikke straks startet en invasjon da slaget ved Dünkirchen var vunnet. Vi ville lett ha kunnet gjennomføre den dengang». (Side 67).

Et uoppløst problem forblir også etter Leasors bok spørsmålet om Hess i England krevde at regjeringen Churchill måtte tre tilbake, fordi Hitler bare kunne slutte fred med en ny regjering. En slik betingelse ville riktignok ha vært egnet til å la fredsplanen mislykkes allerede fra starten av. Selvsagt måtte man forhandle med enhver engelsk regjering som hersket på det tidspunkt han foretok sitt forsøk. På side 141 blir det hevdet av Leasor at Hitler ikke ville forhandle med Churchill og at en ny premierminister derfor måtte ha blitt utnevnt. Men en side foran skriver likevel Leasor: «Hess svarte (likeoverfor Kirkpatrick) at han var kommet personlig for å overbevise Churchill og regjeringen om at Storbritannia ikke hadde noen sjanse til å vinne krigen. Det var derfor et fornuftens bud å begynne fredsforhandlinger». (Side 140). Fra dr. Seidls forsvarstale siterer Leasor de fire betingelser Hitler satte for å slutte fred med England og som Hess forela John Simon: I intet av disse punkter ble regjeringens tilbaketreden krevet. (Jfr. side 226).

HITLERS DILEMMA

Antagelig er denne påstand om at han først måtte tre tilbake blitt fremsatt av Churchill selv for å la hans rolle likeoverfor Roosevelt fremtre som meget viktigere. I en temmelig underdanig beretning, som virker som meldingen fra en undergiven til sin sjef, informerte krigspremierministeren 17. mai 1941 USA-presidenten om Hess' fredstilbud og hevdet

her at Hitler hadde stilt den betingelse at han ikke ville forhandle med den nåværende britiske regjering. (Side 146). Hvis Hitler eller Hess hadde stillet en slik betingelse så ville deres bestrebelse om fred neppe ha vært tjent med det. Det er usannsynlig at Hitler skulle ha vanskeliggjort sin fredsaksjon med disse utopiske betingelser.

Hess' flyvning hadde i all fall bragt Hitler i alvorlige vanskeligheter. Når det gjaldt formålet — vennskap med England — så var han enig med Hess, som bare ville tjene sin førers innerste mål. Men valget av dette sene tidspunkt bragte Hitler i største forlegenhet. I brevet som Hess lot overgi Hitler etter sin avreise, blir denne enighet med fredsøleren forutsatt. For det tilfelle at hans misjon skulle mislykkes, foreslo Hess selv at Hitler skulle la ham erklære for «sinnsforvirret». Men Hitler hadde den gang allerede oppgitt ethvert håp om en forståelse med England. Da han hadde lest brevet, svarte han straks: «Det kan under den øyeblikkelige krigssituasjon være en ytterst farlig eskapade!» (S. 99).

Det formål Hess ville tjene tilsvarte imidlertid i så høy grad hans innerste ønske, at han med engang avventet om aksjonen ikke — hvor usannsynlig det enn kunne fortone seg — kunne føre til et resultat: «Hitler ventet iallfall med stigende utålmodighet og med stadig dårligere humør på en etterretning fra England». (Side 127). I sin beretning til Roosevelt betoner også Churchill at det etter Hess' utsagn måtte antas at «Hitler på forhånd ikke hadde visst noe om det». (Side 174). På spørsmål fra Sir John Simon, som i oppdrag fra den engelske regjering talte med Hess, erklærte denne at han kom «uten hans vitende, absolutt uten hans vitende». (Side 156).

Leasor har utforsket alle tilgjengelige kilder, spurt de fremdeles levende vitner og slår fast som resultat at «den eneste viktige kjennsgjering om 'Foretagendet Hess' som Hitler ikke hadde kjennskap til var datoen for avreisen». (Side 183).

Den måte Hess ble behandlet på av den britiske regjering skjønt han var kommet til England som parlamentar, beviste straks klart for ham at han var blitt offer for politisk romantikk, at hans idealistiske innsats for freden hadde vært forgjeves. Under Churchill var England ikke til å bringe bort fra den politikk som

måtte stykke opp Europa og ødelegge imperiet.

I samtale med sin adjutant Pintsch, som måtte bøte hårdt for det han visste og som hadde overstått russisk fangenskap og bolsjevikisk tortur, erklærte Hess før sin flyvning: «I løpet av ti år er Russland det mektigste land i verden. — Storbritannia vil miste sitt verdensrike — — Jeg kan til og med bli drept etter min landing. Men på den annen side, hvis jeg har hellet med meg vil reisen bokstavelig talt redde livet for millioner av mennesker — og dessuten Tysklands fremtid». (Side 68/9).

Efter Leasors underlag har Hess våget sin innsats i klar bevissthet om dens mulige følger, og når hans senere forhold lot det dukke opp tvil om hans åndelige sundhet, så var det en følge av hans fortvilelse over det mislykkede resultat og over den behandling han fikk av Churchill-regjeringen.

EN STOR KARAKTER

Spørsmålet om Hess har handlet hensiktsmessig etter en politisk kalkyle kan heller ikke denne bok klarlegge. Den bekrefter imidlertid iallfall også fra engelsk side at han satte inn sitt liv av ren vilje og ut fra europeisk ansvarsbevissthet. Ennå før massetilintetgjørelsens Molok hadde ødelagt millioner av mennesker, før et Dresden, Auschwitz eller Hiroshima var blitt mulig, hadde han våget sin freds-flyvning. Han var rede til å ofre alt, selv Hitlers tillit. Hvor sterkt dette slag hadde rammet også Hitler, belegger Leasor med en ytring av Hitler til fru Bruckmann: «Vi har alle våre graver og blir stadig mere ensomme — Også jeg savner de to eneste mennesker i mine omgivelser som jeg virkelig hang ved: Dr. Todt er død, og Hess har fløyet bort fra meg». (Side 181).

Så forblir det også etter denne engelske bok uavgjort hvorledes historien vil dømme om hensiktsmessigheten av hans innsats. Hess selv nevnte overfor Sir John Simon et motiv for sin dåd som kan ha vært vanskelig forståelig for engelske ører. «Den «tyngste beslutning» i hans liv hadde bare vært mulig for ham å ta fordi han alltid hadde hatt følgende bilde for øye: «På tysk som på engelsk side en endeløs rekke av barnekister med gråtende mødre bakom, og omvendt, kistene av mødre med barna bakenfor — —» (side 59).

Det er et område som ikke

«Norgesvennen W. C.» —

Forts. fra side 5

med at den ikke på forhånd var blitt spurt tilråds hverken om angrepene på Lofotøyene i mars 1941 eller om toktet til Øksfjord i april s. å. Og at den ba utenriksminister Lie om å ta affære. «Det som fremfor alt fikk begeret til å flyte over, og som sterkest bidro til å fremtvinge en ny ordning, var kommando-toktene til Reine i Lofoten og Måløy i julehelgen 1941», sier Trygve Lie i sin bok «Med England i ildlinjen».

Regjeringen var i løpet av høsten blitt underrettet om at britene arbeidet med planer om slike raids som først og fremst skulle ta sikte på å ramme den norske sildoljeproduksjon, som ble antatt å komme tyskerne til gode ved fremstilling av sprengstoff.

De norske fotsyningsmyndigheter hadde imidlertid — via Hjemmefronten — underrettet regjeringen om at ikke en eneste kilo sildeolje under krigen var sendt fra Norge til Tyskland. Sildeoljen var utelukkende brukt til å dekke Norges eget fettbehov, særlig for produksjon av margarin. —

I forståelse med statsminister Nygaardsvold og etter beslutning i regjeringen hadde utenriksminister Lie i anledning av de planlagte raids flere samtaler med Sir Charles Hambro, — som var knyttet til departementet for den økonomiske krigføring, — og Sir Orme Sar-

kan nåes gjennom politisk kalkyle. Hans «venn» Albrecht Haushofer kalte ham etter hans død for en «motorisert Parsifal». Parsifal eller politiker, så var Hess iallfall noe som er sjelden i vår epoke, en stor karakter. Han bestemte seg for en heroisk skjebne og svarte stolt inkvisitoren i Nürnberg: «Jeg angrer intet!»

For seg selv og sine menn overtok han det fulle ansvar. Kanskje et slikt sannhetsvitne i frihet kan være farlig fremdeles. Under tilside-settelse av alle menneskerettheter har han nå i 25 år vært skilt fra sin familie og berøvet sin frihet. Engelskmannen Leasor kaller det et «paradoks», at «den mann som gikk inn for en hurtig slutt på krigen, er blitt dømt for sammensvergelse mot freden!» (Side 233).

Hess ble ikke skutt og ikke hengt. Levende begravet gjennom to årtier blir han langsomt pint ihjel. Og man tier til det i Washington, London, Moskva — og i Bonn.

gent i det britiske utenriksdepartement, og la fram den norske regjerings prinsipielle syn og innvendinger mot disse toktene, og fremholdt bl. a. at en aksjon mot sildoljefabrikene absolutt ikke ville bli forstått i Norge. Men disse samtaler førte ikke til noen endring i de britiske planer for angrepene på Lofotøyene og i Vågsøy i julen 1941.

1. juledag ble utenriksminister Lie av Sir Orme underrettet om at angrepene var i gang og at angrepsstyrkene alt var stukket ut tilsjøs. «Jeg protesterte på det heftigste og underrettet øyeblikkelig statsministeren og forsvarsministeren, begge ble meget fortørnet», sier Trygve Lie i sin bok «Med England i ildlinjen».

Britene hadde altså igjen, — på tross av norske protester, — gått til aksjon mot mål Norge.

Raidene mot Lofoten og Vågsøy fikk konsekvenser for eksilregjeringens samarbeide med vertsfolket.

Trygve Lie i sin bok «Med England i ildlinjen»:

«Da regjeringen møttes mellom jul og nyttår, ble det forlangt et oppgjør med britene... Nå gjaldt det å gjøre britene klar over at det ikke kunne fortsette på denne måten. Vi gikk så langt, at vi lot britene få vite underhånden at nå stod et eneste skritt tilbake for den norske regjering: ofentlig å ta avstand fra de britiske aksjoner. Britene forsøkte å berolige oss, men uten hell. Lord Louis Mountbatten sendte sin flaggkaptein og adjutant for å gi statsministeren personlig en rapport med detaljer om raidet på Vågsøy. Det skulle han ikke ha gjort.

Britene ga inntrykk av å være begeistret over de resultater som var oppnådd, men da de var ferdig med sin skildring, holdt statsministeren en tale som ikke etterlot noen tvil om hva han mente. Det var et hell at britene ikke forstod norsk, men statsministerens vrede var så åpenbar at de forlot Kingston House slukøret og en smule fornærmet». (Fotnotis: Talen ble oversatt til engelsk i et meget diplomatisk språk.)

Raidene mot Lofotøyene og Vågsøy i julen 1941 ble de siste kombinerte (sjø-, land- og luftstridskrefter) som ble foretatt mot mål på den norske kyst i den form det her er berettet om.

De fortsatte angrep ble i alt vesentlig utført i den norske skipsled av motorpedobåter, undervannsbåter og luftstridskrefter.

A.

Den rettskultiverte verden —

(Forts. fra s. 2)

Norge — er totalt okkupert, gjelder enten der bare foreligger okkupasjon eller der ved siden noensteds foreligger krigstilstand, f. eks. i et annet «område» enn det okkuperte. Det sees av art. 42 og 43. Imidlertid kan en eksilregjering heller ikke føre krig. Oppenheim skriver 7de utg. II s. 248: «Halvt og delvis suverene stater er ikke legalt kvalifisert til å være krigførende». Hverken Kongen eller Norge var frie. Oppenheim s. 253: «Under annen verdenskrig var Norge ikke godtatt som alliert». Det var jo også Koht og U.K. av 1945 (Bilag Bind II s. 295, jfr. 314) klar over. S. 261 hos Oppenheim: «En krigførende kan innrullere («enlist») andre staters borgere («subjects») som frivillige i sine stridskrefter og der har neppe vært en eneste krig i hvilken dette ikke er gjort».

Oppenheim s. 287 i utg. 8, I, skriver: «Overensstemmende med reglen «quidquid est in territorio est etiam de territorio» er alle individer og all eiendom innen en stats territorium under dets herredømme og makt («dominion and sway») og utenlandske individer og eiendom faller med engang under en stats territoriale overhøyhet når de passerer grensen». Det stemmer derfor ikke med virkeligheten når Høyesterett i sin beslutning 6. august 1945 (R.M.B. nr. 3 s. 2) skrev: «Kongen — fortsatt hadde sin fulle handlefrihet».

«Elverumsfullmakten» har aldri eksistert, men om så hadde vært tilfelle kunne allikevel ikke Stortinget gi Kongen i eksil lovgivningsmyndighet. Det strider mot art. 43. Grunnloven hevder bostedets lovprinsipp i § 11 at Kongen taper sin rett til kronen ved å oppholde seg mer enn seks måneder, «udenfor Riget» og med 96 stemmer var Stortinget enig i presidentenes forslag om «Kong Haakon taper for seg og sitt hus rettighetene som Norges konge inntil fredsslutningen». Begrunnelsen var: «Da kongen er utenfor landet er han ute av stand til å utøve sine forfatningsmessige funksjoner». Deri ligger intet samtykke.

Dette var under forhandlinger om endring av statsforfatningen ved overgang til riksråd, som der også var flertall for. Senere uttaler Stortinget «at det ikke kan være tvilsomt at i den situasjon som forelå (i 1940) var Stortinget det høyeste organ for folkesuvereniteten. Noen medvirkning fra kongemaktens side var faktisk uteluk-

ket». (Stortingsdok. nr. 1 for 1945/45 s. 21, første spalte).

Samme oppfatning som Castberg, Oppenheim, Grunnloven og Stortinget således hadde, har forøvrig Høyesterett selv hatt 11. juni 1940 da den samlet erklærte seg «enig i den oppfatning at konge og regjering fremdeles var i funksjon, men at de faktisk var avskåret fra å regjere». Hvordan kunne da Høyesterett i 1945, gi en eksilregjering større rett enn Konge og Storting tilsammen hadde når de var i funksjon i et fritt Norge? Større fordi landssvikanordningen av 15. desember 1944 ble godtatt. Den bestemmer i §§ 2 og 6 at den gjelder «etter 8. april 1940» og i § 51 heter det: «Dette gjelder selv om den straffbare handling er foretatt før denne anordning er trådt i kraft». Stikk i strid med Gr.l. § 97 og straffelovens § 3. Dessuten er landssvikanordningen vedtatt i regjeringens umyndighetsperiode, ikke alene som eksile, men etter eget vedtak med de tre allierte av 16. mai 1944 om alliert overhøyhet, frigjøring og krigføring av Norge og alliert okkupasjon, som regjeringen i møte etterpå, 20. juni 1944, forgjeves søkte å få lempet på iflg. Paul Hartmann s. 213—214.

Det jeg har sitert fra Grunnloven, Castberg, Skeie og Oppenheim er den rettskultiverte verdens oppfatning. Det er ikke Sverre Helligsens uforbederlige steilhet.

Jeg tillater meg også å sitere fra professor Hubatsch «Norwegische Geschichte» (1963) s. 289 om følgen av at Kongen reiste i eksil: «For første gang opplevde Norge siden sin selvstendighet et brudd i sin statlige kontinuitet». Professor Sverre Steen opplyser i Aftenposten 22. juni 1963, aften, at Hubatsch er en velkjent historiker, som har arbeidet spesielt med Norden. Hubatsch skriver s. 289, øverst om 10. juni 1940: «På den dag ble kamphandlingene innstillet i Norge». Om den forutgående tid skriver han s. 289: «Motstanden var en krig mot besettelsesmakten og en borgerkrig mot Quisling og hans tilhengere.

Kong Haakon som så fullstendig er blitt ignorert av domstolene uttalte i kringkastingen julaften 1940: «Det som smerter meg mest av alt, er den uvæpnede borgerkrig som nå pågår hjemme i Norge. Mere enn noen sinne hadde det vært av viktighet at det stod et samlet folk bak viljen til selvhev-

delse. At det idag ikke er så er vårt lands store ulykke». (Sommerfeldt s. 40), 26. august 1940 sier Kongen: «Administrasjonsrådet — har gjort seg fortjent av fedrelandet ved — å stå som mellomledd mellom de nåværende makthavere og befolkningen i Norge». (Sommerfeldt s. 38). Kongen anerkjenner følgelig okkupasjonen og okkupasants makt (myndighet). Det er den verdige selvhevdelse under okkupasjon. Det gjorde Kongen også ved å mane til ro og orden. Kongens ros kom 3 uker etter at Administrasjonsstyret hadde oppløst norsk forsvarsmakt den 5. august 1940. Alt dette er i stil med statsrådsprotokollen 7. juni 1940 «håpløst for Norge å fortsette krigen», med Nygaardsvolds uttalelse 25. juni 1940 om at krigen varte 2 måneder og Norge beseiret (utdr. s. 219), med U.K. av 1945 (s. 218 i utdr.) og med enighet mellom Norge, Sverige og Tyskland om at de i Sverige internerte fra 1. divisjon skulle reise hjem (utdr. s. 4 i f. — s. 6 fra oberst Quam). Intet av dette er i strid med Kongens senere skriftveksel høsten 1946 med ambassadør Collier, hvor der er enighet om at norske borgere deltok i britiske styrker (ikke i norske eller felles) som frivillige og Kongen slutter med «at mine landsmenn deltok i de britiske krigsanstrengelser så langt det var mulig» (nemlig av hensyn til Gr.l. § 25 som sier at krigsmakten «må ikke overlades i fremmede Magters Tjeneste» og «aldrig uden Stortingets Samtykke, bruges udenfor Rigets Grænser». Et annet standpunkt ville også ha vært i strid med Trondheimoverenskomsten av 10. juni 1940, som Ruge inngikk etter befaling fra Kongen og regjeringen om «å innstille fiendtlighetene» mellom Norge og Tyskland. Altså en regjeringsavtale besluttet og meddelt motparten ved Ruges telegram av 8. juni før eksilet og gjennomført av de 2 overkommandoer.

Kongens skriftveksel har ikke vært tolket av domstolene. Den er inntatt som bilag i «Tenk Selv» s. 164-165 og Trondheimavtalen s. 161-163. Jeg tillater meg herom og om høyesterettsdommen mot major Five i Rt. 1948 s. 164-165 å henvise til avsnitt II og IV i «Tenk Selv».

(Fortsettes).

husk
bladpengene

Det ulykksalige FN -

Forts. fra side 5

å rømme. Han stakk av gjennom sperringen til det lokale politi, pass-politiet, grensepolitiet og forskjellige andre kontrollorganer, som alle synes å ha tatt seg en liten blund i anledning FN's hedersgjest. Hvis de da ikke hadde fått et vink fra høyeste hold, noe som jo kan hende også i USA.

Det kan lønne seg å se på hva FN og de underutviklede pusler med:

Nordmannen general Kallager var i 1963 chef for Kongo-styrkene og fikk megen ros for sitt arbeide, men er nu allikevel sparket ut av stillingen. De underutviklede har nemlig bestemt at alle hvite skal ut av Kongo, så general Kallager er blitt avløst av en negergeneral fra Nigeria. En mann av ukjent militær begavelse, men sikkert med en generalsuniform som er spraglete nok.

De underutviklede er som kjent bestevenner med Gerhardsen, Lange og Sivert Nielsen, der alle har godkjent, og i all fall ikke protestert, mot behandlingen av Kallager. De har heller ikke protestert mot at en indisk general har overtatt kommandoen over styrkene i Ghaza, hvor våre landsmenn risikerer å bli rotet opp i den militære konflikt som truer med å bryte ut mellom araberstatene og Israel.

En inder er naturligvis ikke noen neger, bare en farvet, men Nkruma i Ghana er en av den rette sorten og en som allerede har greidd å

JEG VAR —

Forts. fra side 4

hold i 24 timer. Mange ganger trodde jeg at jeg ikke skulle klare å komme videre.

Efter Prato tok jeg veien mot Vaiano som jeg gikk forbi, stadig efter hovedveien. Bortimot kvelden kom jeg til Carmignanello på høyre side av elven Bisenzio. Den var blitt besatt av amerikanerne for etpar timer siden, og de holdt på å undersøke fra hus til hus om tyskerne hadde efterlatt miner eller våpen. Jeg blandet meg med innbyggerne og da amerikanerne snakket fritt med alle, fikk jeg vite en hel del.

Like utenfor landsbyen og stadig på høyre side av elven holdt amerikanerne på å fjerne restene av en bro for å lette overføringen av egne transportmidler. Den forreste forposten deres befant seg i et forlatt hus som lå like bortenfor broen. Jeg fikk også vite at noen få tyskere forsvarte seg hårdnakket på et sted over fjellene: Vernio. Mellom Carmignanello og Vernio var ingenmannsland.

(Neste gang: Jeg blir tatt tilfange av tyskerne).

gjøre seg bemerket i Afrikas historie. Det begynte da han anskaffet seg en seng til kr. 50-60 000 og det fortsatte da Englands dronning Elisabeth II. kom på besøk. Demokrat Nkruma ønsket nemlig at dronningen bare skulle se glade ansikter, så for å hindre ubehagelige opptrinn puttet han hele opposisjonen i fengsel. Da høyesterett protesterte mot en slik fremgangsmåte, puttet han inn høyesterett også —.

Rettsforholdene i FN-medlemstat Ghana må i det hele være noe usedvanlige. For en tid siden satt således 5 anklagede på tiltalebenken, tiltalt for å ha deltatt i et bombeattentat i august 1962 mot Nkruma. Som bevis mot den ene tiltalte, ble anført at han senere, da denne lå på operasjonsbordet var kommet og hadde forsøkt å trekke den sårede inn i «en trettende diskusjon» i den hensikt å snakke ham ihjel.

To av de fem ble dømt til hengning, mens de 3 ble frikjent. Men de ble fluksens puttet i fengsel igjen, da Nkrumas regjering erklærte at regjeringen ikke kunne ta noe hensyn til hva retten fant på!

Denne Nkruma er som kjent demokrat og god venn av nordmennene som ivrig støtter alle underutviklede. — Hans stemme i FN veier like meget som USA's. Vi bør derfor være glad over vennskapet.

Dødsdans -

(Fors. fra s. 4)

retten. «Får dere da overhodet lov til å røke her?»

«Åja, herre», smiler en av dem. «Politiet har intet imot det. Bare gardistene, men akkurat her finnes det ingen gardister nå.» — «Mange takk», og han griper hurtig efter de fire sigarettene som Richard stikker til ham. «Undskyld, herre», spør han engstelig, «er det revolusjon fortsatt? Når vil vi kunne reise hjem? Jeg vet intet om min kone og mine barn.»

Fru Pecha roper nedenfra: «Er dere snart ferdig? Hvor er den annen begravelsesmann?»

«Han venter på Dem», svarer Richard.

«Hvor?»

«Det vet jeg ikke. Jeg skulle bare si til Dem at han venter på Dem.»

Fru Pecha løper påny tilbake. Den blonde venter på henne. Men hvor? Naturligvis på rummet hennes. Mannen er godt kjent her, lørdag visste han også hvor han skulle finne Reumann. Hun blir stående et øyeblikk ved et åpent vindu og betrakter sitt speilbilde i den tilstøtete rute. Natten og det blå lyset lyver for henne, og

DEN KRISTELIGE MILITARIST

Nils Lavik, venstremanen som begynte for seg selv og startet Kristelig Folkeparti, fylte nylig 80 år og kan se tilbake på en smukk og kristelig innsats. Slik berømmer DAGBLADET ham: «Han var en varm forsvarsvenn, nesten militaristisk i innstillingen av og til. Han gikk også kraftig inn for dødsstraff for landssvikere etter krigen. (I likhet med DAGBLADET). Samtidig er han en av de få tingmenn som har måttet ta i seg igjen beskyldninger fra Stortingets talerstol». Vel blåst, får en si!

*

VICTOR MOGENS DØD.

En annen av de gamle «store», Victor Mogens er avgått ved døden 77 år gammel. Mogens var litt av en nasjonal fane i dette land i all unnfallenhet før verdenskrigen. Han viste stor forståelse for det nasjonal-sosialistiske Tyskland og det fascistiske Italia og ga så bestemt uttrykk for det som utenrikskronikør i kringkastingen at han ble fjernet i 1937. Da okkupasjonen var et faktum drev han sammen med andre tyskorienterte krefter et politisk spill for å sjalte ut Nasjonal Samling og selv overta styret. Forhåpningene brast sammen med riksrådsforhandlingene. Efter 1945 ble han også satt under tiltale, men da han jo ikke var medlem av NS ble han naturligvis frikjent. Han

hun tror villig på at det spisse rotteansiktet hennes er et smalt, interessant ansikt tilhørende en ung kvinne som går til et stevne-møte. Fru Pecha har helt siden ungdommen av stadig vært forelsket, men mennene som hun førte lange, åndrike og bortkomne dialoger med ved skrivemaskinen, visste aldri noe om det. For dem var hun bare «denne Pecha», et vesen uten kjønn. Den blonde hadde imidlertid smilt så eiendommelig mot henne. Akkurat slik som mennene alltid smilte mot Reumann. Kanskje —

Den blonde er faktisk på rummet hennes, men ikke alene. En av de selvutnevnte politipresidenter er også der. Marek kaller han seg. Mennene synes å kjenne hverandre godt, og merkelig nok gjør politipresidenten inntrykk av å være en liten underordnet, mens den blonde agenten er hans foresatte. Martin reiser seg straks og trekker forekommende en stol frem for fru Pecha. Herunder smiler han slik til henne at hun bli helt rød. Men straks snakker han videre med politipresidenten.

var forøvrig den siste formann i Fedrelandslaget.

*

SPANSK FRONTKJEMPER SOM REGJERINGSSJEF?

Den 72 år gamle spanske statssjef, general Francisco Franco skal ha til hensikt for å skaffe seg selv personlig avlastning og for å sikre Spanias statlige kontinuitet å skille vervet som statssjef fra vervet som regjeringssjef. Franco vil innskrenke seg til å ta seg av statsoverhodets plikter og vil overlate vervet som regjeringssjef til general Augustin Munoz-Grande, den siste sjef for Den blå divisjon på Østfronten og innehaver av Jernkorsets ridderkors.

*

ET AFRIKANSK KUBA

Bakgrunnen for den svarte revolusjon på Zansibar mot det arabiske overherredømme oppklares, skriver DEUTSCHE NATIONAL-ZEITUNG. De toneangivende folk tilhører det kommunistiske «Broderparti» og er tildels utdannet på Kuba. Det taler heller ikke til fordel for den britiske statskunst når det av dem utviklede system bryter sammen få dager efter uavhengighetserklæringen. Vesten må nå innstille seg på at de 300.000 innbyggere på øya blir til et sentrum for kommunistiske bestrebelse i Afrika. En kan trekke nok en lære av hendelsene på Zansibar: Mellom det svarte og det arabiske Afrika er det håndfaste maktpolitiske motsetninger, som muligens en dag kan føre til at det dannes en front tvers gjennom dette kontinent.

*

LYKKØNSKNINGER FRA RØDEKINA

Til toppmøtet av de 13 arabiske statsoverhoder i Kairo innløp det også et hilsnings-

FORLOVELSESRING-SPECIALEN

tillbyr moderne, garantert 14 karat stemplet håndarbeidede ringer fra kr. 95,— pr. par. Sender pr. postoppkrav portofritt over hele landet. Dessuten + 5%o rabatt på grunnprisen.

SKRIV EFTER RINGMÅL! Ringene blir sendt straks jeg får bestillingen.

Gullsmedmester

Thorvald A. Olsen

Skottegaten 20 v/ Metodistkirken.

Bergen

telegram fra den kinesiske president og ministerpresident som gav uttrykk for fast understøttelse av det arabiske standpunkt når det gjelder Jordanspørsmålet og «den zionistiske sammensvergelse», som det het.

*

DYDEN FÅR SIN BELØNNING

Som ny dommer i Høyesterett er utnevnt dpartementsråd Rolv Ryssdal, som under «rettsoppgjøret» var fast aktor for Høyesterett. Så her har Terje Wold fått en verdig kollega. Domstolens uavhengighet i rettsstaten Norge er sikret!

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

HAR DE SIKRET DEM

«SANNHETEN OM QUISLING»?

Overfør kr. 9,— til vår postgiro 16 450 og De får boken tilsendt.

Folk og Lands Bøktjeneste

FORBUNDETS KONTOR

holdes fra 1. februar av stengt mandag og lørdag. Ekspedisjonstid tirsdag — onsdag — torsdag og fredag fra kl. 10 til 15.

Sekretæren kan bare påregnes truffet efter forutgående avtale. Telefon: 377696. Postadresse: Postboks 3214 - Postgiro 150 28.

FOLK OG LAND

Kjerschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 32 14

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet efter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 36,— pr. år, kr. 18,— pr. halvår i Skandinavia. Ut-20,— pr. halvår. — I nøytralt omslag innenlands: Kr. 46,— pr. år, kr. 23,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,00.

Bruk postgironr. 16 450.

Utgever A/L Folk og Land